

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/163/2001

SPOŁECZEŃSTWO WOBEC CHORYCH NA AIDS

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Polacy są dobrze poinformowani o rzeczywistych źródłach zakażenia wirusem HIV. Jednocześnie jednak ponad jedna czwarta społeczeństwa (27%) sądzi, że można się zakazić tym wirusem korzystając z publicznych toalet i łaźni, a ponad jedna piąta (22%) jest zdania, iż źródłem zakażenia może być wspólne z chorymi korzystanie z naczyń, ręczników i innych przedmiotów.
- Istnieje powszechne przekonanie, że ludziom chorym na AIDS winni jesteśmy pomoc (94%), współczucie (91%) i opiekę (89%). Po raz pierwszy też od roku 1992 odsetek osób, które zgadzają się z kontrowersyjną opinią, iż ludzie chorzy na AIDS sami są sobie winni, że zapadli na tę chorobę (32%), jest niższy niż odsetek sprzeciwiających się tej tezie (56%).
- W opinii ponad połowy badanych (54%), najważniejszym występującym w Polsce problemem związanym z AIDS jest brak pieniędzy na przeciwdziałanie chorobie i opiekę nad ludźmi zakażonymi wirusem HIV. Prawie co czwarty respondent (23%) jest zdania, że nikogo nie interesuje los chorych, ale jednocześnie ponad jedna trzecia (37%) ocenia, że w Polsce funkcjonują odpowiednie służby medyczne, a chorzy mają zapewnioną właściwą opiekę. Tylko nieliczni (3%) twierdzą, że w Polsce nie ma problemu AIDS, a co czwarty badany (24%), nie negując istnienia zjawiska, uważa, że obecnie w Polsce są ważniejsze problemy niż AIDS.

Z opinii ankietowanych dotyczących wydarzeń i wynalazków, które można uznać za najważniejsze sukcesy lub największe porażki minionego stulecia, wynika, że Polacy najbardziej cenią sobie osiągnięcia w dziedzinie medycyny, a blisko połowa społeczeństwa do największych plag XX wieku zaliczyła narkotyki (49%) i AIDS (47%). Również wśród osobistych obaw i niepokojów, jakie przeżywają Polacy, najczęstszy jest lęk przed chorobą - własną lub bliskich. Najwięcej osób obawia się chorób nowotworowych i serca, a następnie AIDS. Należy zaznaczyć, że problematyka AIDS nie była przedmiotem przytoczonych badań¹.

W ostatnim sondażu² pytaliśmy ankietowanych o ich stosunek do osób zakażonych wirusem wywołującym tę chorobę. Sondowaliśmy też stan wiedzy o źródłach zakażenia oraz o występujących w Polsce problemach związanych z tą „największą plagą XX wieku”.

WIEDZA O ŹRÓDŁACH ZAKAŻENIA WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM AIDS

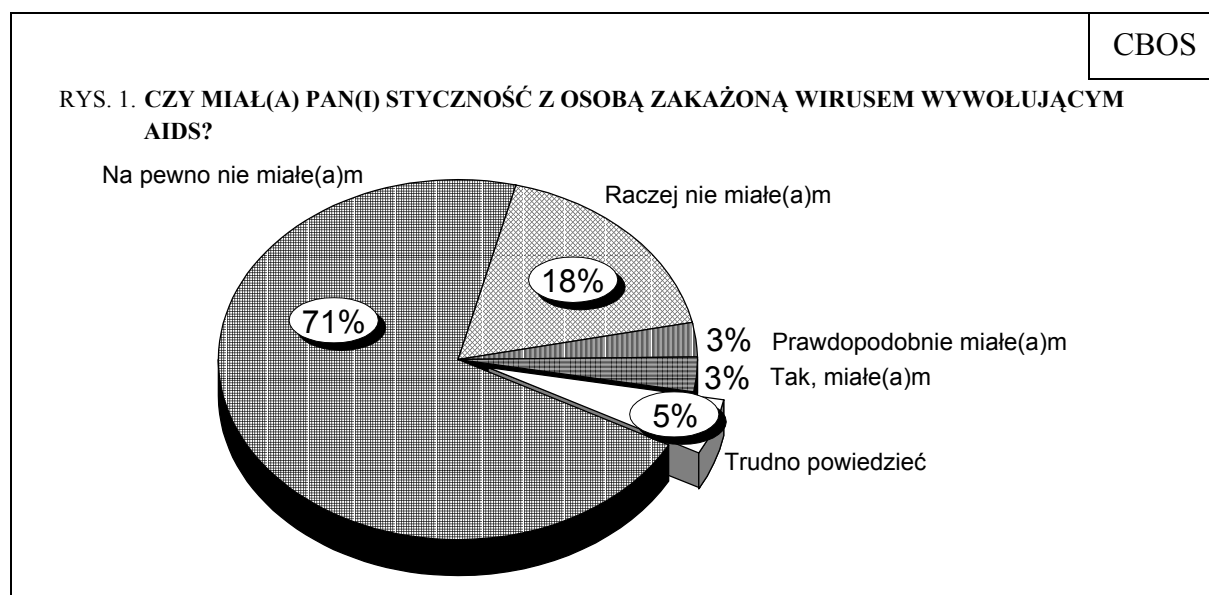
Zdecydowana większość badanych (89%) twierdzi, że nie zetknęła się bezpośrednio z osobami zakażonymi wirusem HIV, chociaż co szósty z nich (18%) nie ma w tej sprawie całkowitej pewności.

Tylko nieliczni ankietowani przyznają, że mieli bezpośredni kontakt z osobami zakażonymi. Są to przede wszystkim ludzie młodzi, mieszkańcy wielkich miast, badani z wykształceniem wyższym, a spośród grup społeczno-zawodowych - kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz uczniowie i studenci (zob. tabele

¹ Por. komunikaty CBOS: „Świat w XX wieku - ludzie i wydarzenia ♦ Co złego przyniósł XX wiek?”; „Co dobrego przyniósł XX wiek?”, grudzień '99; „Choroby psychiczne - społeczny stereotyp i dystans, styczeń 2000.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (138) przeprowadzono w dniach 9-12 listopada 2001 roku na liczącej 968 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

aneksowe). Nie jest wykluczone, że wiele osób mających styczność z nosicielami wirusa HIV niechętnie się do tego przyznaje.

W Polsce powszechna jest świadomość, że wirusem wywołującym AIDS można się zakazić poprzez kontakty homo- i heteroseksualne, transfuzję krwi oraz korzystanie ze strzykawek i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku. Zdecydowana większość społeczeństwa ma też świadomość zagrożenia zdrowia dziecka urodzonego z zakażonej matki, chociaż w porównaniu z wynikami poprzedniego pomiaru przekonanie o tym nieco zmalało.

Tabela 1

W jaki sposób, Pana(i) zdaniem, można zakazić się wirusem wywołującym AIDS?	W ten sposób można się zakazić			W ten sposób nie można się zakazić			Trudno powiedzieć		
	1992	1996	2001	1992	1996	2001	1992	1996	2001
	w procentach								
Kontakt seksualny z osobą tej samej płci	89	89	93	3	3	2	8	8	5
Kontakt seksualny z osobą odmiennej płci	89	94	93	3	1	2	8	5	5
Narodzenie się z matki zakażonej wirusem wywołującym AIDS	-	87	80	-	4	9	-	9	11
Transfuzja krwi	94	95	94	1	1	1	5	4	5
Korzystanie ze strzykawek i sprzętu medycznego wielokrotnego użytku	93	94	95	2	2	2	5	4	3

Wobec powszechnej znajomości rzeczywistych źródeł przenoszenia wirusa HIV, o poziomie wiedzy można raczej wnioskować na podstawie stopnia poinformowania społeczeństwa o prawdopodobieństwie zakażenia się wirusem w inny sposób niż seks i bezpośrednie zakażenie krwi.

Tabela 2

W jaki sposób, Pana(i) zdaniem, można zakażyć się wirusem wywołującym AIDS?	W ten sposób można się zakażyć			W ten sposób nie można się zakażyć			Trudno powiedzieć		
	1992	1996	2001	1992	1996	2001	1992	1996	2001
	w procentach								
Ukąszenie komara	31	26	34	46	54	51	23	20	15
Korzystanie z publicznych toalet i łaźni	23	31	27	61	55	61	16	14	12
Korzystanie z naczyń, szklanek, ręczników itp. przedmiotów wspólnie z osobami zakażonymi wirusem	20	27	22	64	62	67	16	11	11
Codziennie kontakty z chorymi na AIDS, np. w szkole, w pracy, w miejscu zamieszkania	14	18	13	71	71	77	15	11	10

Uzyskane wyniki wskazują raczej na wahania opinii w tej sprawie niż zmiany w społecznej świadomości. Po wzroście poczucia zagrożenia wynikającego z innych niż seksualne kontakty z chorymi, odnotowanego w roku '96, obecnie opinie na ten temat są zbliżone do wyników z roku '92. Należałoby więc mówić o utrwalonym i niezmiennym się od lat poziomie poinformowania społeczeństwa o źródłach zakażenia wirusem HIV i utrzymującym się poczuciu zagrożenia ze strony nosicieli wirusa i chorych na AIDS. Nadal ponad jedna piąta Polaków (22%) obawia się zakażenia wirusem poprzez korzystanie z naczyń, ręczników i innych przedmiotów wspólnie z osobami zakażonymi, a ponad jedna czwarta (27%) - korzystania z publicznych łaźni i toalet. Mniejsze obawy (13%) budzi codzienna - bliżej niesprecyzowana - styczność z chorymi w szkole, miejscu pracy czy miejscu zamieszkania.

POSTAWY WOBEC CHORYCH

Ogólnie można stwierdzić, że - przynajmniej w sferze deklaracji - społeczeństwo polskie prezentuje życzliwość wobec chorych i potrzebę wspierania ich w potrzebie. Wskazuje na to powszechne przekonanie, że ludzie chorzy na AIDS powinni być otoczeni opieką zarówno ze strony ludzi zdrowych, jak i specjalnie w tym celu powołanych służb i organizacji. Powszechne jest też poczucie, że należy im współczuć. Opinie na ten temat nie zmieniają się od lat.

Tabela 3

Czy zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami:	1992		1996		2001	
	Tak	Nie	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach					
- należy współczuć ludziom chorym na AIDS	90	5	90	8	91	6
- ludzie zdrowi powinni pomagać ludziom chorym na AIDS	94	2	92	5	94	2
- powinno być więcej służb i organizacji do opieki nad ludźmi chorymi na AIDS	91	3	90	5	89	4
- ludzie chorzy na AIDS sami są sobie winni, że zapadli na tę chorobę	42	40	49	39	32	56
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”						

Biorąc pod uwagę wahania opinii zauważalne z dłuższej perspektywy czasowej, można powiedzieć, że nieco zmalało przekonanie, iż chorzy cierpią z własnej winy. Szczególnie wyraźny spadek (o 17 punktów) odnotowaliśmy w porównaniu z poprzednim pomiarem realizowanym w roku '96. Opinie w tej kwestii nadal są podzielone, ale obecnie po raz pierwszy od roku '92 ankietowani, którzy nie zgadzają się z taką oceną sytuacji życiowej zakażonych (56%), przeważają liczebnie nad obciążającymi chorych odpowiedzialnością za własny los (32%).

Stanowisko w tej sprawie związane jest przede wszystkim z wykształceniem: im respondenci są lepiej wykształceni, tym częściej odrzucają tezę, że „ludzie chorzy na AIDS sami są sobie winni, że zapadli na tę chorobę”.

W społeczeństwie istnieje przekonanie, że nosiciele wirusa HIV powinni być otoczeni troskliwą opieką, najlepiej przez rodzinę (66%). Ponad dwie piąte respondentów (42%) jest zdania, że powinny też działać specjalnie w tym celu powołane organizacje i stowarzyszenia. Tyle samo ankietowanych (42%) uważa, że osoby zakażone powinny znaleźć opiekę w zakładach zamkniętych, specjalnych szpitalach. Niespełna co trzeci badany (30%) sądzi, że opieka nad takimi osobami to sprawa wolontariuszy, a co piąty (21%) - że pielęgniarki środowiskowej, lekarza domowego i psychologa. Natomiast tylko niewielka grupa respondentów uważa, że ogólnodostępny szpital jest odpowiednim miejscem dla nosicieli wirusa HIV. Marginalna liczba wskazań na sprawowanie opieki nad osobami zakażonymi przez organizacje religijne (6%) może świadczyć o tym, że w opinii społecznej ludzie ci nie mogą być skazani tylko na pomoc organizacji dobroczynnych, ale wymagają profesjonalnej, wyspecjalizowanej opieki medycznej.

CBOS	
Jak Pan(i) sądzi, kto przede wszystkim powinien opiekować się osobą zakażoną wirusem wywołującym AIDS?	
Dom, rodzina	66%
Organizacja społeczna, stowarzyszenie specjalnie w tym celu powołane	42%
Zakład zamknięty, szpital przeznaczony tylko dla chorych na AIDS	42%
Szpital zakaźny	41%
Wolontariusze, osoby, które wyrażą na to zgodę	30%
Lekarz domowy, psycholog, pielęgniarka środowiskowa	21%
Szpital rejonowy lub klinika	16%
Organizacja religijna	6%
Ktoś inny (i „trudno powiedzieć”)	1%
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wskazać trzy możliwości.	

Opinie w tej kwestii są społecznie zróżnicowane. Im ankietowani są lepiej wykształceni, tym częściej wskazują na rodzinę jako najwłaściwsze miejsce dla osób zakażonych. Badani z wyższym wykształceniem trzykrotnie częściej niż mający wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe wskazują na potrzebę środowiskowej

opieki medycznej i pomoc psychologa, natomiast znacznie rzadziej niż osoby mniej wykształcone wymieniają zakład zamknięty (zob. tabele aneksowe). Pośrednio można wnioskować, że wykształcenie modyfikuje dwie skrajne postawy wobec chorych: asymilacyjną (rodzina, dom, opieka środowiskowa) i izolacyjną (zakład zamknięty, wolontariusze wyrażający zgodę na pracę z chorymi). Wskazanie na szpital zakaźny nie zawsze świadczy o chęci izolowania chorych, ale może wynikać z przekonania, że jest to skuteczna forma hospitalizacji.

PROBLEMY ZWIĄZANE Z AIDS

W opinii ponad połowy ankietowanych (54%), najważniejszym występującym w Polsce problemem związanym z AIDS jest brak pieniędzy na przeciwdziałanie epidemii i opiekę nad ludźmi chorymi. Wskazują go przedstawiciele wszystkich grup i warstw społecznych. Pusta kasa państwowa dystansuje wszystkie inne problemy związane z tą chorobą.

Prawie co czwarty badany (23%) uważa, że nikogo nie interesuje los chorych, a co piąty (21%) jest zdania, że tak naprawdę nie znamy prawdziwych rozmiarów tego zjawiska.

CBOS	
Które z wymienionych niżej stwierdzeń są najbliższe Pana(i) opinii o występujących w Polsce problemach związanych z AIDS?	
Nie ma pieniędzy w budżecie na opiekę nad ludźmi zakażonymi wirusem wywołującym AIDS, więc się o tym nie mówi	54%
Istnieją odpowiednie służby, odpowiednia opieka zdrowotna dla chorych na AIDS	37%
Ludzie wiedzą, jak uniknąć zakażenia, i choroba przestała się rozprzestrzeniać	28%
Obecnie są ważniejsze sprawy niż problem AIDS	24%
Nikogo nie interesuje los ludzi zakażonych wirusem	23%
Celowo ukrywane są problemy i rozmiary zjawiska	21%
Wynaleziono lek na AIDS i dlatego choroba przestała być groźna	5%
To problem chorych na AIDS i wcale nie należy się tym zajmować	2%
W Polsce nie ma problemu AIDS	3%
Trudno powiedzieć	12%
Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ ankietowani mogli wskazać trzy możliwości.	

Wprawdzie tylko nieliczni respondenci stwierdzają, że w Polsce nie istnieje „problem AIDS”, ale pośrednio za takie postrzeganie zjawiska można też uznać opinie, iż mamy dobrze zorganizowaną opiekę nad ludźmi chorymi i że rozprzestrzenianie się choroby zostało opanowane - bądź dzięki wiedzy o źródłach zakażenia, bądź dzięki osiągnięciom medycyny. Niemal co czwarty badany (24%) - nie negując wagi spraw związanych z AIDS - stoi na stanowisku, że obecnie mamy w Polsce ważniejsze problemy.

Polacy są dobrze poinformowani o źródłach zakażenia wirusem HIV. Nadal jednak znaczny odsetek badanych obawia się takich kontaktów z chorymi na AIDS, które nie stanowią zagrożenia dla osób zdrowych.

W opinii ankietowanych, największym problemem Polaków związanym z AIDS jest brak pieniędzy na walkę z chorobą i opiekę nad ludźmi zakażonymi wirusem HIV. W społeczeństwie rozpowszechnione jest przekonanie, że osoby takie należy otoczyć opieką instytucjonalną i wspierać w potrzebie. Trzeba jednak wyraźnie podkreślić, że są to tylko deklaracje. Większość badanych nigdy nie miała styczności z nosicielami wirusa HIV. Osobisty kontakt z osobami zakażonymi częściej niż pozostali badani mieli ludzie młodzi, mieszkańcy wielkich miast, respondenci z wyższym wykształceniem i ucząca się lub studiująca młodzież.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy miał(a) Pan(i) styczność z osobą zakażoną wirusem wywołującym AIDS?
1 - Tak, miałem; 2 - Prawdopodobnie miałem; 3 - Raczej nie miałem;
4 - Na pewno nie miałem

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	3	18	71	5	968
Płeć						
Mężczyźni	3	3	22	66	6	462
Kobiety	4	2	15	76	4	506
Wiek						
18-24 lat	6	3	21	66	4	150
25-34	7	5	19	64	5	175
35-44	2	3	21	69	5	183
45-54	2	1	20	71	6	204
55-64	1	0	19	76	4	96
65 lat i więcej	0	1	8	85	5	161
Miejsce zamieszkania						
Wies	2	2	15	77	4	356
Miasto do 20 tys.	5	1	19	69	6	101
20-100 tys.	5	3	18	68	8	205
101-500 tys.	3	3	19	71	4	182
501 tys. i więcej mieszk.	7	3	25	62	3	125
Wykształcenie						
Podstawowe	1	1	13	79	5	290
Zasadnicze zawodowe	3	3	18	72	4	277
Średnie	4	1	20	69	6	309
Wyższe	7	9	27	50	7	91
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	10	21	55	8	59
Prac. umysł. niż. szczebla	7	4	28	56	6	90
Pracownicy fiz.- umysł.	4	1	22	66	7	78
Robotnicy wykwalifikowani	2	4	15	71	8	87
Robotnicy niewykwalifik.	5	5	21	66	3	35
Rolnicy	1	0	24	72	3	65
Pracujący na własny rach.	1	0	28	52	18	26
Bierni zawodowo						
Renciści	1	1	14	79	6	117
Emeryci	7	1	11	84	4	182
Uczniowie i studenci	1	0	24	69	0	80
Bezrobotni	6	4	14	73	2	103
Gospodynie domowe i inni	3	2	15	77	3	44
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	4	3	21	66	5	159
społce właścicieli	4	8	26	53	9	76
prywatnych i państwa	5	3	21	64	8	164
sekt. przyw. poza rolnict.	1	0	23	73	2	69
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	3	2	17	75	3	124
276-399	1	0	8	87	4	84
400-549	2	2	13	78	6	201
550-799	5	2	19	71	3	134
Powyżej 799 zł	2	4	24	66	4	176
Ocena własnych war. mater.						
Złe	3	2	16	74	5	334
Średnie	3	3	19	71	5	452
Dobre	6	3	19	67	6	182
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	1	1	17	76	5	70
Raz w tygodniu	3	2	18	74	4	476
1-2 razy w miesiącu	5	1	17	73	4	162
Kilka razy w roku	5	4	20	64	7	178
W ogóle nie uczestniczy	3	7	21	61	8	79
Poglądy polityczne						
Lewica	3	2	19	71	4	328
Centrum	3	2	21	71	3	248
Prawica	4	4	19	67	7	157
Trudno powiedzieć	4	2	13	74	7	234

Tabela 2. Ludzie mają różne opinie na temat osób chorych na AIDS.
Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza
ze stwierdzeniem, że **należy współczuć ludziom chorym na AIDS?**

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	91	6	3	968
Płeć				
Mężczyźni	91	7	3	462
Kobiety	91	6	3	506
Wiek				
18-24 lat	91	8	1	150
25-34	91	9	1	175
35-44	97	2	1	183
45-54	90	7	4	204
55-64	90	4	7	96
65 lat i więcej	87	7	6	161
Miejsce zamieszkania				
Wies	91	6	3	356
Miasto do 20 tys.	88	8	3	101
20-100 tys.	89	9	2	205
101-500 tys.	92	5	4	182
501 tys. i więcej mieszk.	95	2	3	125
Wykształcenie				
Podstawowe	86	10	4	290
Zasadnicze zawodowe	94	4	2	277
Średnie	92	6	2	309
Wyższe	95	3	2	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	94	6	0	59
Prac. umysł. niż. szczebla	97	2	1	90
Pracownicy fiz. - umysł.	84	15	1	78
Robotnicy wykwalifikowani	94	5	2	87
Robotnicy niewykwalifik.	95	3	2	35
Rolnicy	91	6	3	65
Pracujący na własny rach.	95	0	5	26
Bierni zawodowo				
Renciści	86	7	7	117
Emeryci	89	5	6	182
Uczniowie i studenci	94	0	0	80
Bezrobotni	89	8	3	103
Gospodynie domowe i inni	94	6	0	44
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	94	6	0	159
społce właścicieli	93	6	1	76
prywatnych i państwa	90	7	4	164
sekt. pryw. poza rolnict.	92	6	2	69
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	94	3	3	124
276-399	89	6	5	84
400-549	89	7	4	201
550-799	94	5	1	134
Powyżej 799 zł	92	5	3	176
Ocena własnych war. mater.				
Złe	91	5	4	334
Średnie	92	6	2	452
Dobre	89	8	3	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	88	8	5	70
Raz w tygodniu	92	5	3	476
1-2 razy w miesiącu	92	6	3	162
Kilka razy w roku	90	7	3	178
W ogóle nie uczestniczy	85	11	4	79
Poglądy polityczne				
Lewica	93	5	2	328
Centrum	90	6	4	248
Prawica	90	7	3	157
Trudno powiedzieć	89	7	4	234

Tabela 3. Ludzie mają różne opinie na temat osób chorych na AIDS.
Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza
ze stwierdzeniem, że **ludzie zdrowi powinni pomagać ludziom
chorym na AIDS?**

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	94	2	3	967
Płeć				
Mężczyźni	94	2	3	462
Kobiety	94	2	3	505
Wiek				
18-24 lat	99	0	1	150
25-34	96	2	3	175
35-44	96	1	3	183
45-54	94	3	3	203
55-64	85	5	10	96
65 lat i więcej	93	5	3	161
Miejsce zamieszkania				
Wies	93	4	3	355
Miasto do 20 tys.	95	3	2	101
20-100 tys.	97	0	2	205
101-500 tys.	95	1	4	182
501 tys. i więcej mieszk.	93	3	4	125
Wykształcenie				
Podstawowe	90	5	4	290
Zasadnicze zawodowe	94	2	4	276
Średnie	98	0	2	309
Wyższe	97	2	1	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	97	2	1	59
Prac. umysł. niż. szczebla	97	0	3	90
Pracownicy fiz. - umysł.	99	0	1	78
Robotnicy wykwalifikowani	91	2	7	87
Robotnicy niewykwalifik.	94	3	3	35
Rolnicy	92	5	4	65
Pracujący na własny rach.	98	2	0	26
Bierni zawodowo				
Renciści	91	4	5	116
Emeryci	90	4	6	182
Uczniowie i studenci	100	0	0	80
Bezrobotni	97	1	2	103
Gospodynie domowe i inni	94	6	0	44
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	96	1	3	159
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	90	3	8	76
sekt. pryw. poza rolnict.	98	0	1	164
prywatnym gosp. rolnym	92	4	3	69
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	95	3	2	124
276-399	94	5	1	84
400-549	94	2	4	200
550-799	97	2	1	134
Powyżej 799 zł	96	1	2	176
Ocena własnych war. mater.				
Złe	93	4	3	334
Średnie	94	2	4	451
Dobre	97	2	1	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	91	2	7	70
Raz w tygodniu	96	2	2	476
1-2 razy w miesiącu	93	2	6	161
Kilka razy w roku	93	3	3	178
W ogóle nie uczestniczy	93	4	3	79
Poglądy polityczne				
Lewica	96	3	1	328
Centrum	94	3	3	248
Prawica	98	1	2	157
Trudno powiedzieć	89	3	8	233

Tabela 4. Ludzie mają różne opinie na temat osób chorych na AIDS.
Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza
ze stwierdzeniem, że **powinno być więcej służb i organizacji
do opieki nad ludźmi chorymi na AIDS?**

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	89	4	6	966
Płeć				
Mężczyźni	88	7	5	462
Kobiety	90	2	7	504
Wiek				
18-24 lat	90	7	3	150
25-34	88	7	5	175
35-44	92	2	6	182
45-54	90	3	6	203
55-64	79	6	15	96
65 lat i więcej	90	2	8	161
Miejsce zamieszkania				
Wies	92	2	6	354
Miasto do 20 tys.	89	8	3	101
20-100 tys.	90	4	6	205
101-500 tys.	86	6	9	182
501 tys. i więcej mieszk.	85	8	7	125
Wykształcenie				
Podstawowe	87	5	7	289
Zasadnicze zawodowe	92	1	6	276
Średnie	88	7	5	309
Wyższe	89	4	7	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	94	0	6	59
Prac. umysł. niż. szczebla	86	7	7	90
Pracownicy fiz.-umysł.	83	9	8	78
Robotnicy wykwalifikowani	93	3	4	87
Robotnicy niewykwalifik.	92	3	5	35
Rolnicy	90	1	9	65
Pracujący na własny rach.	95	1	4	26
Bierni zawodowo				
Renciści	87	2	11	116
Emeryci	87	4	9	182
Uczniowie i studenci	89	9	2	80
Bezrobotni	89	7	4	103
Gospodynie domowe i inni	99	1	0	44
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	90	5	6	159
społce właścicieli	90	6	4	76
prywatnych i państwa	87	4	8	164
sekt. pryw. poza rolnict.	91	1	8	69
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	93	4	3	123
276-399	90	5	5	84
400-549	90	4	6	200
550-799	89	4	6	134
Powyżej 799 zł	88	4	8	176
Ocena własnych war. mater.				
Złe	91	4	6	333
Średnie	88	5	6	451
Dobre	88	3	8	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	93	3	4	70
Raz w tygodniu	93	2	5	476
1-2 razy w miesiącu	84	6	10	161
Kilka razy w roku	83	7	9	178
W ogóle nie uczestniczy	86	10	4	79
Poglądy polityczne				
Lewica	90	5	5	328
Centrum	92	0	6	248
Prawica	86	9	5	157
Trudno powiedzieć	87	3	10	233

Tabela 5. Ludzie mają różne opinie na temat osób chorych na AIDS.
Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza
ze stwierdzeniem, że **ludzie chorzy na AIDS sami są sobie winni,**
że **zapadli na tę chorobę?**

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	56	12	967
Płeć				
Mężczyźni	34	54	12	462
Kobiety	30	58	13	505
Wiek				
18-24 lat	24	68	9	150
25-34	26	68	6	175
35-44	27	59	14	183
45-54	35	55	10	203
55-64	36	42	22	96
65 lat i więcej	44	37	18	161
Miejsce zamieszkania				
Wies	31	56	13	355
Miasto do 20 tys.	30	62	9	101
20-100 tys.	36	49	14	205
101-500 tys.	30	57	13	182
501 tys. i więcej mieszk.	31	60	9	125
Wykształcenie				
Podstawowe	38	46	16	290
Zasadnicze zawodowe	33	57	10	276
Średnie	29	60	11	309
Wyższe	19	71	10	91
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	80	5	59
Prac. umysł. niż. szczebla	27	63	10	90
Pracownicy fiz.-umysł.	25	66	10	78
Robotnicy wykwalifikowani	35	58	7	87
Robotnicy niewykwalifik.	39	53	8	35
Rolnicy	25	63	12	65
Pracujący na własny rach.	26	61	13	26
Bierni zawodowo				
Rencisci	37	49	14	116
Emeryci	44	39	17	182
Uczniowie i studenci	20	71	9	80
Bezrobotni	36	47	18	103
Gospodynie domowe i inni	26	58	17	44
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	24	67	9	159
społce właścicieli	36	56	8	76
prywatnych i państwa	32	59	9	164
sekt. pryw. poza rolnict.	24	65	11	69
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	28	60	11	124
276-399	34	52	14	84
400-549	32	55	13	200
550-799	40	54	6	134
Powyżej 799 zł	27	62	11	176
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	55	12	334
Średnie	34	53	13	451
Dobre	24	65	10	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	50	40	9	70
Raz w tygodniu	29	58	13	476
1-2 razy w miesiącu	32	57	11	161
Kilka razy w roku	32	55	13	178
W ogóle nie uczestniczy	34	52	13	79
Poglądy polityczne				
Lewica	31	58	11	328
Centrum	30	61	9	248
Prawica	33	59	8	157
Trudno powiedzieć	35	46	19	233

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, kto przede wszystkim powinien opiekować się osobą zakażoną wirusem wywołującym AIDS?
 Proszę wymienić nie więcej niż trzy możliwości. 1 - Dom, rodzina; 2 - Szpital zakaźny; 3 - Szpital rejonowy lub klinika; 4 - Organizacja społeczna, stowarzyszenie specjalnie w tym celu powołane; 5 - Organizacja religijna; 6 - Zakład zamknięty, szpital przeznaczony tylko dla chorych na AIDS; 7 - Lekarz domowy, psycholog, pielęgniarka środowiskowa; 8 - Wolontariusze, osoby, które wyrażą na to zgodę; 9 - Ktoś inny; 10 - Trudno powiedzieć

	(%)										Liczba osób
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ogółem	66	41	16	42	6	42	21	30	0	1	968
Płeć											
Mezycyżni	63	45	16	42	6	43	17	29	1	2	462
Kobiety	69	39	15	41	6	41	24	32	0	1	506
Wiek											
18-24 lat	88	38	23	46	6	20	28	36	1	0	150
25-34	70	34	16	51	5	38	26	32	0	0	175
35-44	69	41	11	38	9	47	19	31	1	1	183
45-54	61	40	17	41	5	48	21	34	0	2	204
55-64	58	50	8	39	9	48	14	26	1	3	96
65 lat i więcej	50	50	17	34	5	50	13	21	0	3	161
Miejsce zamieszkania											
Wies	56	45	13	38	7	53	19	25	0	2	356
Miasto do 20 tys.	71	35	18	43	6	40	24	26	0	0	101
20-100 tys.	70	33	20	41	8	37	20	35	1	2	205
101-500 tys.	71	46	16	49	4	40	16	33	1	1	182
501 tys. i więcej mieszk.	77	42	13	41	5	25	31	39	0	1	125
Wykształcenie											
Podstawowe	54	49	17	34	6	51	14	22	0	2	290
Zasadnicze zawodowe	65	42	11	44	9	48	13	31	1	3	277
Średnie	73	37	16	45	4	34	27	36	0	0	309
Wyższe	84	31	25	44	5	22	41	39	1	0	91
Grupa społ.-zaw. pracujący											
Kadra kier., inteligencja	80	25	23	43	7	17	43	47	1	0	59
Prac. umysł. fiz. szczebla	83	31	22	33	4	27	38	21	0	1	90
Pracownicy fiz.- umysł.	67	43	18	48	8	31	21	39	0	0	78
Robotnicy wykwalifikowani	70	38	13	47	10	56	10	29	1	2	87
Robotnicy niewykwalifik.	55	37	12	52	6	38	5	26	0	2	35
Rolnicy	47	40	6	31	5	60	21	29	0	2	65
Pracujący na własny rach.	54	51	4	47	0	59	9	59	0	0	26
Bierni zawodowo											
Renciści	55	49	14	40	5	47	17	24	0	3	117
Emeryci	55	50	15	37	7	51	12	23	0	2	182
Uczniowie i studenci	95	38	27	47	3	10	34	37	2	0	80
Bezrobotni	68	44	11	41	5	49	22	33	1	1	103
Gospodynie domowe i inni	64	35	16	54	9	57	13	33	0	0	44
Pracuje w:											
inst. państw., publicznej	76	30	21	39	8	33	30	32	1	0	159
społ. właścicieli	77	44	11	46	7	35	26	23	0	1	76
prywatnych i państwa	66	38	16	46	5	44	15	40	0	1	164
sekt. prywat. poza rolnict.	50	40	6	31	5	61	21	27	0	2	69
prywatnym gosp. rolnym											
Dochody na jedną osobę											
Do 275 zł	56	46	13	37	8	49	23	32	2	0	124
276-399	56	43	12	39	5	55	20	27	0	3	84
400-549	72	44	18	43	7	37	22	22	0	2	201
550-799	69	37	17	41	7	45	22	37	0	1	134
Powyżej 799 zł	65	35	16	47	5	36	25	36	1	0	176
Ocena własnych war. mater.											
Złe	62	46	11	41	6	48	18	26	1	3	334
Średnie	66	43	16	38	5	42	20	34	0	1	452
Dobre	75	30	24	52	9	32	27	30	1	0	182
Udział w prakt. religijnych											
Kilka razy w tygodniu	55	28	16	31	13	55	26	24	1	1	70
Raz w tygodniu	69	43	15	38	5	41	21	32	0	1	476
1-2 razy w miesiącu	57	43	15	46	6	45	17	29	1	4	162
Kilka razy w roku	68	42	17	50	4	40	20	27	0	0	178
W ogóle nie uczestniczy	74	41	14	43	9	36	22	38	0	1	79
Poglądy polityczne											
Lewica	71	36	13	47	8	42	21	30	1	2	328
Centrum	66	45	17	39	4	44	22	32	0	0	248
Prawica	70	44	17	39	4	37	28	37	0	0	157
Trudno powiedzieć	57	44	17	38	5	43	13	24	0	3	234

Tabela 7. Które z wymienionych niżej stwierdzeń są najbliższe Pana(i) opinii o występujących w Polsce problemach związanych z AIDS? Proszę wskazać nie więcej niż trzy możliwości. 1 - Obecnie są ważniejsze sprawy niż problem AIDS; 2 - Nikogo nie interesuje los ludzi zakażonych wirusem; 3 - Wynaleziono lek na AIDS i dlatego choroba przestała być groźna; 4 - Ludzie wiedzą, jak uniknąć zakażenia, i choroba przestała się rozprzestrzeniać; 5 - W Polsce nie ma problemu AIDS; 6 - Istnieją odpowiednie służby, odpowiednia opieka zdrowotna dla chorych na AIDS; 7 - To problem chorych na AIDS i wcale nie należy tym się zajmować; 8 - Celowo ukrywane są problemy i rozmiary zjawiska; 9 - Nie ma pieniędzy w budżecie na opiekę nad ludźmi zakażonymi wirusem wywołującym AIDS, więc się o tym nie mówi; 10 - Trudno powiedzieć

	(%)										Liczba osób
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Ogółem	24	23	5	28	3	37	2	21	54	12	968
Płeć											
Mężczyźni	26	24	3	31	4	36	2	20	53	10	462
Kobiety	23	22	7	26	3	38	2	21	54	15	506
Wiek											
18-24 lat	29	35	2	30	4	34	1	33	54	7	150
25-34	24	23	3	41	2	36	1	27	58	7	175
35-44	23	21	7	28	6	40	2	19	56	8	183
45-54	22	24	7	28	4	42	1	20	57	10	204
55-64	20	19	7	23	1	43	1	15	57	16	96
65 lat i więcej	29	16	5	16	3	27	3	9	39	29	161
Miejsce zamieszkania											
Wies	22	22	4	25	4	33	3	20	50	19	356
Miasto do 20 tys.	21	23	6	32	0	35	2	14	58	13	101
20-100 tys.	28	28	3	32	6	38	1	27	51	6	205
101-500 tys.	25	20	5	25	4	41	0	20	50	9	182
501 tys. i więcej mieszk.	27	22	9	30	2	42	0	17	54	8	125
Wykształcenie											
Podstawowe	24	23	5	24	3	30	2	15	46	22	290
Zasadnicze zawodowe	23	24	5	32	5	36	2	24	51	12	277
Średnie	24	25	4	30	3	45	2	23	50	6	309
Wyższe	32	16	8	24	1	34	2	21	66	6	91
Grupa społ.-zaw. pracujący											
Kadra kier., inteligencja	29	14	9	23	0	23	2	21	72	4	59
Prac.umysł.niż.szczebla	22	30	5	28	0	43	0	26	60	6	90
Pracownicy fiz.- umysł.	28	33	5	29	9	35	2	18	48	7	78
Robotnicy wykwalifikowani	26	22	2	37	4	45	1	30	51	4	87
Robotnicy niewykwalifik.	18	25	10	34	6	41	0	26	51	14	35
Rolnicy	17	24	1	28	4	22	5	19	61	14	65
Pracujący na własny rach.	21	12	8	28	0	50	2	35	56	3	26
Bierni zawodowo											
Renciści	22	20	7	20	1	31	2	16	44	26	117
Emeryci	28	18	6	20	2	37	3	10	43	22	182
Uczniowie i studenci	24	29	2	38	6	36	2	26	58	8	80
Bezrobotni	24	22	2	35	6	44	2	26	61	5	103
Gospodynie domowe i inni	22	29	11	33	2	44	0	16	62	12	44
Pracuje w:											
inst. państw., publicznej	26	24	6	28	4	39	1	26	61	4	159
społeczności	21	32	4	27	7	40	3	18	60	2	76
prywatnych i państwa	28	23	6	34	1	37	0	24	53	9	164
sekt. prym. poza rolnict.	16	24	1	28	4	22	5	19	62	14	69
prywatnym gosp. rolnym											
Dochody na jedną osobę											
Do 275 zł	16	25	5	33	6	38	1	27	56	14	124
276-399	25	26	7	28	0	39	2	18	46	12	84
400-549	29	25	4	27	2	40	1	17	58	10	201
550-799	24	18	3	27	5	35	2	23	59	13	134
Powyżej 799 zł	22	23	9	26	4	40	2	19	51	9	176
Ocena własnych war. mater.											
Złe	24	26	5	28	4	35	2	22	55	12	334
Średnie	25	21	4	27	3	37	2	19	53	14	452
Dobre	24	24	7	31	4	41	2	23	53	9	182
Udział w prakt. religijnych											
Kilka razy w tygodniu	22	21	9	20	5	31	4	15	51	16	70
Raz w tygodniu	25	23	4	29	3	37	2	20	54	12	476
1-2 razy w miesiącu	24	28	2	28	3	32	2	24	57	13	162
Kilka razy w roku	21	21	9	28	3	44	0	17	51	13	178
W ogóle nie uczestniczy	29	17	6	34	7	39	0	29	53	7	79
Poglądy polityczne											
Lewica	25	25	6	27	4	40	2	22	56	9	328
Centrum	24	26	6	29	5	37	2	18	57	8	248
Prawica	32	26	7	33	5	37	2	16	62	5	157
Trudno powiedzieć	18	17	3	26	2	32	1	15	40	27	234